

ARAŞTIRMA MAKALESİ

İşletme Öğrencilerinin Muhasebe Algılarına İlişkin Metaforlar

Doç. Dr. Şule YILDIZ, Sakarya Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Sakarya, e-posta: kasapoglu@sakarya.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4630-0637>

Amine MOUSSA HISSEINE, Yüksek Lisans Öğrencisi, Sakarya Üniversitesi, İşletme Enstitüsü, Sakarya, e-posta: amine.hisseine@ogr.sakarya.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3208-0696>

Khal Mohammad SHARIFI, Yüksek Lisans Öğrencisi, Sakarya Üniversitesi, İşletme Enstitüsü, Sakarya, e-posta: khal.m.sharifi2018@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3519-2017>

Öz

Çalışmanın amacı, muhasebe eğitimi alan işletme bölümü öğrencilerinin muhasebe kavramına ilişkin algılarını bazı metaforlar yardımıyla belirlemektir. Bu amaçla, 2020-2021 öğretim yılında, Sakarya Üniversitesi İşletme bölümünde genel muhasebe dersini alan 112 öğrenciden “eğer muhasebe bir renk (hayvan, besin türü, mevsim, oyun, çiçek ve eşya) olsaydı, “...” olurdu. Çünkü “...” cümlelerini tamamlamaları istenmiştir. Veriler frekans, yüzdeler ve içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Elde edilen verilerin nitel analizi sonucu “gerekli, faydalı, önemli” ve “heyecan verici” ve “dikkat ve çok çalışma gerektirme” algılarının ön plana çıktığı görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin her bir kategori için en yaygın olarak kullandıkları metaforlar sırayla “kırmızı, inek, su, ilkbahar, saklambaç, gül ve hesap makinesi” dir.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe Eğitimi, Metafor, Muhasebe Algısı.

Makale Gönderme Tarihi: 15.02.2022

Makale Kabul Tarihi: 02.05.2022

Önerilen Atf:

Yıldız, Ş., Moussa Hisseine, A. ve Sharifi, K. M. (2022). İşletme Öğrencilerinin Muhasebe Algılarına İlişkin Metaforlar, *Sosyal, Beşerî ve İdari Bilimler Dergisi*, 5(5): 545-561.

Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences

2022, 5(5): 545-561. DOI:[10.26677/TR1010.2022.976](https://doi.org/10.26677/TR1010.2022.976)

ISSN: 2667-422X Dergi web sayfası: www.sobibder.org

RESEARCH PAPER

Metaphors Related to Accounting Perceptions of Business Students

Associate Prof. Dr. Şule YILDIZ, Sakarya University, Faculty of Management, Sakarya, e-mail: kasapoglu@sakarya.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4630-0637>

Amine MOUSSA HISSEINE, MSc. Student, Sakarya University, Business Institute Sakarya, e-mail: amine.hisseine@ogr.sakarya.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3208-0696>

Khal Mohammad SHARIFI, MSc. Student, Sakarya University, Business Institute, Sakarya, e-mail: khal.m.sharifi2018@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3519-2017>

Abstract

The aim of the study is to determine the perceptions of the students of the department of business administration who receive accounting education about the concept of accounting with the help of some metaphors. For this purpose, in the 2020-2021 academic year, 112 students who have attended the general accounting course in Sakarya University Business Administration said, "If accounting was a color (animal, food type, season, game, flower and item), it would be "...". Because "") were asked to complete their sentences. Frequency, percentage calculations and content analysis methods were used in the analysis of the data. As a result of the qualitative analysis of the data obtained, it is seen that among the perceptions of, "necessary, useful, important", "exciting" and "requiring attention and hard work" come to the fore. The most common metaphors used by the students participating in the research for each category are "red, cow, water, spring, hide and seek, rose and calculator".

Keywords: Accounting Education, Metaphor, Accounting Perception.

Received: 15.02.2022

Accepted: 02.05.2022

Suggested Citation:

Yıldız, Ş., Moussa Hisseine, A. and Sharifi, K. M. (2022). Metaphors Related to Accounting Perceptions of Business Students, *Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 5(5): 545-561.

GİRİŞ

Muhasebe eğitiminde amaç anlamlı ve kalıcı öğrenme ile değişen ekonomik ve sosyal şartlar doğrultusunda iş dünyasının ihtiyaç duyduğu nitelikte ve kalitede meslek mensubu yetiştirebilmektir (Yıldız ve Ülkü, 2017:116). Bu amacın gerçekleştirilmesinde geleceğin potansiyel meslek mensubu olarak üniversitelerin işletme bölümlerinde muhasebe eğitimi alan öğrencilerin, muhasebeye ve mesleğe bakış açıları ve algıları önem kazanmaktadır. Çünkü ancak mesleği yapmaya istekli ve gönüllü olan kişiler etkin öğrenme ile o mesleğin gerektirdiği niteliklere sahip olup, muhasebe sisteminden beklenen doğru, güvenilir ve kaliteli bilgi üretimini gerçekleştirebilirler. Ancak muhasebe mesleğinin gereksinimleri ile bu alanda eğitim alan kişilerin sahip oldukları nitelikler her zaman örtüşmeyebilir. Sevmediği, ilgi duymadığı, istemediği veya mesleği yeterince tanımadığı halde muhasebe mesleğini seçen kişilerin meslekte başarılı olma şansı oldukça azdır.

Öğrencilerin muhasebeye, muhasebe derslerine, muhasebe mesleğine bakış açıları, onların gelecekteki kariyer seçimlerini ve kararlarını da etkileyecektir. Olumsuz bakış açısı ve algıya sahip öğrenciler dersleri takip etmede ve anlamada başarılı olamayacakları gibi öğrenme sürecinde çeşitli zorluklarla karşılaşacaklardır. İşte bu noktada kullanılacak araçlardan biri de metaforlardır.

Metafor “mecaz, benzetme” anlamına gelir. Metafor teorisi, Lakoff ve Johnson'ın (1980) insanların zihinsel modellemesini ve davranışlarını anlamak için metaforların gücünü belirleyen çalışmalarına dayanmaktadır. Lakoff ve Johnson'a (1980:5) göre metaforlar, bir şeyi başka bir şey açısından anlamamıza ve deneyimlememize yardımcı olur. Bu nedenle metaforlar akıl, hayal gücü ve duygu dünyaları arasında köprü kurarak düşünce ve eylemin temel bir ilkesi olarak kabul edilirler. Aralarında benzerlik olan iki kavramdan birinin diğeri yerine kullanılmasıyla oluşan (Çalışkan, 2013:96) metaforlar olayların oluşumuna ve ilerleyişlerine ilişkin düşüncelerimizi meydana getiren, yönlendirip şekillendiren ve denetleyen baskın zihinsel araçlardır (Miller, 1987). Metaforlar, belirli durumlarda kendi imajımızı filtrelememize, yapılandırmamıza ve anlamamıza yardımcı olan araçlar olarak görülebilir (Inns, 2002:307). Metaforlar, yeni fikirlerin kavramsallaştırılmasını, soyutlamaların ve karmaşıklıkların anlaşılmasını sağlar (Walters ve Young, 2008:805). Kavramların anlaşılması (Kalaycı, 2018:4) ve bireylerin algılarını anlamada yardımcı olan metaforlar (Abay vd., 2017:3) öğrenmede bir araç olarak kullanılmaktadırlar. Metaforlar, motivasyonu ve ilgiyi artırır, sezgisel yeteneği ve duysal ilerlemeyi geliştirir, derse olan korku, kaygı ve isteksizliği yok edebilir. Böylece etkin öğrenme gerçekleşebilir. Ayrıca, metaforlar öğreticilerin öğrencilerde geçmiş konulara yönelik bilgi ve tecrübeleri ışığında oluşabilecek yanlış anlamaları da belirleyebilir (Arslan ve Bayrakçı, 2006:104).

Sosyal bilimlerde çeşitli araştırmalara konu olan metaforların kullanıldığı alanlardan biri de muhasebedir. Young (2013) metaforların muhasebe uygulamaları, muhasebe araştırmaları ve eğitimi bağlamında dikkate değer bir çalışma konusu olduğunu öne sürmüştür. Metafor teorisi ve stereotiplerin (kalıp yargılar) analizi konuları muhasebe literatürü için yeni sayılabilir. Bu konudaki çalışmalardan biri Richardson ve arkadaşları tarafından yapılmış ve muhasebedeki stereotip algıları ele alan 31 makale incelenmiştir. (Richardson vd., 2015:33). Öğrencilerin inanç ve algıları çeşitli kültürel ve bağlamsal faktörlere bağlı olmakla birlikte (Curtis vd., 2017) farklı amaçlarla metaforların kullanıldığı ve muhasebe algılarının ölçüldüğü çalışma sayısı göreceli olarak azdır (Mellado vd., 2020:3). Bu çalışmanın amacı, muhasebe eğitimi alan işletme bölümü öğrencilerinin muhasebeye ilişkin algılarını bazı metaforlar yardımıyla tespit etmektir. Öğrenci algı ve bakış açılarının tespitinin, derslerin planlanmasında, ders öğretim tekniklerinin gözden geçirilmesinde, öğrencilerin derse ilgi ve dikkatinin çekilmesinde yardımcı olabilecektir.

LİTERATÜR TARAMASI

Literatürde muhasebe, muhasebeci ve muhasebe derslerine yönelik öğrenci algılarının metaforlar aracılığı ile incelendiği çalışmalar aşağıda sıralanmıştır.

Mellado, Parte, ve Villanueva (2020), İspanya da lisans son sınıf öğrencilerinin muhasebe mesleğine ilişkin algılarını kişisel metaforlarının analizine dayalı olarak araştırmışlardır. Öğrencilere “kendinizi muhasebe meslek mensubu olarak tanımlamak için hangi metafor veya metaforları kullanırdınız? Sorusu sorulmuştur. Veriler, öğrencilerin metaforlarını yazarak ve çizerek (görsel) ifade ettikleri açık uçlu bir ankete verdikleri yanıtlardan elde edilmiştir. Sonuçlar, araştırmaya katılanların çoğunun muhasebe mesleği hakkında oldukça geleneksel görüşlere sahip olduğunu ve çoğunun muhasebe ve muhasebe eğitimine benzer yaklaşımlar sergilediğini göstermiştir. Ayrıca katılımcıların metafor seçimi ile katılımcıların özellikleri (cinsiyet, yaş, uyruk) arasında ilişki bulunamamıştır. Çok az öğrenci, işbirlikçi çalışma veya muhasebecilerin etik sorumluluğu ile ilgili metaforlar kullanmıştır.

Konuk ve Karaca (2021), yabancı öğrencilerin muhasebeye yönelik algılarını renk, hayvan, besin türü, mevsim, oyun, çiçek ve eşya metaforları ile araştırmışlardır. Çalışma sonucunda, öğrencilerin kullandıkları metaforların daha çok olumlu anlam taşıdığı, öğrencilerin Türkiye’deki muhasebe eğitiminden memnun oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Sekizsu ve Coşkun Arslan (2020), öğrencilerin muhasebe kavramına ilişkin algılarını metaforlar yoluyla ölçmeyi amaçladıkları çalışma sonucunda öğrencilerin muhasebeye yönelik olarak en çok siyah, arı, kış, bilgisayar, nar, puzzle, kaktüs, yaprak sarması, Sylvester Stallone ve Bülent Ersoy metaforlarını kullandıkları tespit edilmiştir. Fidan ve Ağırbaş (2020), çalışmalarında genel muhasebe dersini alan öğrencilerin muhasebe kavramına yönelik algılarını incelemişlerdir. Çalışmada renk, mevsim, oyun, hayvan, besin ve eşya metafor kavramları ve muhasebe algılarına yönelik bulgular elde edilmiş ve öneriler sunulmuştur.

Akın ve Ay (2019) muhasebe öğrenimine yönelik öğrenci algılarını, metaforlar aracılığıyla inceledikleri çalışma sonucunda, en çok yinelenen metaforların “Hayat (10), Matematik (7), Su (4), Yapboz (3), Bulmaca çözmek, (2), Bulmaca (2), İhtiyaç (2), Bina (2) ve Tarla (2)” olduğu görülmüştür. Kurnaz ve Eyceyurt Batır (2019), öğrencilerin genel muhasebe dersine yönelik algılarını metaforlar aracılığıyla incelemişlerdir. Araştırma sonucunda öğrencilerin metaforları genelde olumsuz algıladıkları görülmüştür. Akpınar ve Yıldız (2018) çalışmalarında, öğrencilerin muhasebe kavramına yönelik algılarını metaforlar yardımıyla araştırmışlardır. Sonuçta, öğrencilerin en fazla kullandıkları metaforlar sırayla “siyah, aslan (kaplan), sebze türü, kış, saklambaç, kaktüs ve hesap makinesi” olarak tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin en çok metafor oluşturduğu kategori “zor, sıkıcı ve karmaşık bir ders olarak muhasebe” dir.

Taylor vd., (2018) bir Avustralya üniversitesindeki öğrencilere derslerde dijital hikaye anlatımı ve görsel metaforu dahil ederek algılarını ölçmek için anket uygulamışlardır. İki yarıyılı kapsayan çalışmada, ikinci yarıyıldan sonra muhasebe öğrencilerinin ortalama yanıtlarının tüm sorular için birinci yarıyıl anketine göre daha yüksek olduğunu göstermiştir. Dijital hikaye anlatımı ve oluşturulan görsel metaforların entegrasyonunun, belirli bir disiplinden bağımsız olarak incelenen tüm özelliklerde gelişmiş algılarla ilişkili olduğunu göstermiştir. Yazarlar, derslerde dijital hikaye anlatımı ve görsel metafor kullanımının öğrenci katılımını ve kavramsal anlayışı geliştirdiği sonucuna varmışlardır.

Geiger ve Ogilby (2000), çalışmalarında öğrencilerin genel muhasebe dersine yönelik algılarının dönem başında ve sonunda farklılaşıp farklılaşmadığını incelemişlerdir. Araştırma sonucunda, dönemin başındaki pozitif algının dönem sonunda azaldığı görülmüştür. Jones ve Fields (2001), araştırmaları sonucu genel muhasebe dersi için öğrencilerin muhasebeyi negatif olarak

algıladıklarını ve derse yönelik başarısızlık ve korkaklık gibi duygular beslediklerini tespit etmişlerdir.

Gökgöz (2012) genel muhasebe dersini alan öğrencilerin metaforlar kanalıyla muhasebeci kavramına yönelik algılarını araştırmışlardır. Sonuçta, öğrencilerin en sık kullandığı metaforlar hesap makinesi, matematikçi, bahçıvan, tilki ve karınca olarak belirlenmiştir. Yine, muhasebeci kavramına yönelik en baskın algı “muhasebeciler etik değerlere bağlı değildir” dir. Yine Gökgöz ve Dizkırı (2013) 195 öğrenciye yönelik yaptıkları araştırmada, muhasebeye yönelik en fazla kullanılan metaforlar hesap makinesi, matematik, terazi, puzzle ve bilmece olarak belirlenmiştir. Yine, “muhasebede sonuca ulaşmak için aşamalardan geçmek gerekir” “muhasebe matematiksel işlemlerden oluşmaktadır” ve “muhasebe aynı işlemlerin tekrarıdır” ve “muhasebe para demektir” başlıkları öne çıkmıştır.

Güler vd. (2016), muhasebe eğitimi alan 200 öğrencinin “muhasebeci” kavramına ilişkin algılarını metaforlar kanalıyla belirlemeye çalışmıştır. Araştırma sonucunda, öğrenciler tarafından en fazla kullanılan metaforların parasal kavramlar oldukları tespit edilmiştir. McGoun, Bettner ve Coyne (2007) hangi metaforların finansal tablo oluşumuna yardımcı olduğunu ve bu konuda ortak bir dil olup olmadığını incelemişlerdir. İşletmelerin finansal dilinin daha önce yapılan çalışmalara göre; en çok “Mercek, Fotoğraf ve Sözcük türetme oyunu” olarak ifade edildiği görülmüştür.

YÖNTEM

Çalışmanın amacı, işletme bölümü öğrencilerinin muhasebe kavramına ilişkin algılarını farklı metaforlar yoluyla tespit etmektir. Bu amaçla birinci sınıf öğrencilerinden muhasebe ile tanıştıkları ilk ders olan genel muhasebe dersinde renk, hayvan, besin türü, mevsim, oyun, çiçek ve eşya metaforları aracılığıyla muhasebeyi tanımlamaları istenmiştir. Çalışmanın öğrenci muhasebe algılarının ne yönde olduğunu tespiti, varsa olumsuz algı ve bakış açılarının sebeplerinin incelenmesi açısından fayda sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca çalışma, muhasebe öğretim üyeleri açısından ders planlama ve müfredat geliştirme çalışmalarında nelere öncelik verilmesi gerektiğinin belirlenmesi ve bu sayede dersin önemi ve gerekliliğine ilişkin nasıl bir farkındalık oluşturulacağı hakkında yol gösterici olabilecektir.

Çalışma, 2020-2021 öğretim yılının bahar döneminde Sakarya Üniversitesi İşletme Fakültesi İşletme bölümünde genel muhasebe dersini alan toplam 112 öğrenci katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Derse kayıtlı öğrenci sayısı 154 olup evrenin %72'sine ulaşılmıştır.

Pandemi koşulları nedeniyle online eğitimin sürdürüldüğü üniversitede, anketler öğrencilere online olarak ulaştırılmıştır. Sorular iki kısımdan oluşmaktadır. İlk bölümde öğrencilerin demografik özellikleri sorulmuş, ikinci kısım da ise öğrencilerden ankette yer alan “Eğer muhasebe bir renk (hayvan, besin türü, mevsim, oyun, çiçek ve eşya) olsaydı, “.....” olurdu. Çünkü “.....” cümlelerini tamamlamaları istenmiştir. Veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Öğrenci cevapları kullanılan metafor, kaynağı ve gerekçesi açısından incelenmiştir. Öğrencilerin her bir kategori için geliştirdikleri metaforları ne sıklıkla kullandıkları belirlenmiştir. Bu aşamada, gerekçesiz, ya da metafor ve kaynak arasında bağlantı kurulamayan metaforlar dikkate alınmamıştır. Son olarak benzer temaları içeren metaforlar 9 kavramsal kategori altında toplanmıştır. Bunlar, “Heyecan verici bir ders olarak muhasebe”, “Zor, sıkıcı, karmaşık bir ders olarak muhasebe”, “Kurallı, düzenli ve sistematik bir ders olarak muhasebe”, “Diğer bilim dallarıyla ilişkili bir ders olarak muhasebe”, “Yol gösterici bir ders olarak muhasebe”, “Dikkat ve çok çalışma gerektiren bir ders olarak muhasebe”, “Zeka gerektiren bir ders olarak muhasebe”, “Gerekli, faydalı ve önemli bir ders olarak muhasebe”, “Parayla ilişkili bir ders olarak muhasebe” dir.

Araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğinin belirlenmesinde Miles ve Huberman'ın (1994) Güvenirlik=görüş birliği/(görüş birliği+görüş ayrılığı) formülü kullanılmış ve çalışmanın güvenilirliği %94 olarak hesaplanmıştır.

BULGULAR

Araştırmada öncelikle öğrencilerin yaş, cinsiyet ve öğretim türüne ilişkin demografik özellikleri, frekans ve yüzdeler halinde verilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Demografik Özellikler	Cevap	Frekans	%
Yaş	20 yaş ve altı	52	46
	21 yaş ve üstü	60	54
	Toplam	112	100
Cinsiyet	Kadın	50	45
	Erkek	62	55
	Toplam	112	100
Öğretim Türü	I. Öğretim	69	62
	II. Öğretim	43	38
	Toplam	112	100

Tablo 1'e göre, öğrencilerin % 46'sı 20 yaş ve altı, % 54'ü 21 yaş ve üstü yaş aralığındadır. Yine katılımcıların %45'i kadın, %55'i erkek, %62'si birinci öğretim, %38'i ikinci öğretim öğrencisidir.

Aşağıda, öğrencilerin renk, hayvan, besin türü, mevsim, oyun, çiçek ve eşya kategorileri için ürettikleri muhasebe metaforları, her başlık için ilginç bulunan örneklerle birlikte verilmiştir. Sonrasında bu yedi metafor kategorisinde verilen öğrenci cevapları incelenerek muhasebenin farklı yönlerine odaklanan metaforlar doğrultusunda, öğrencilerin muhasebeye ilişkin algıları dokuz başlık altında toplanmıştır.

Tablo 2. Bir Renk Olarak Muhasebe Algısı

Renkler	f	Çünkü
Kırmızı	22	<p>"Kırmızıdır, çünkü muhasebe de haz verir ve canlı bir bölümdür". "Kırmızı gibi insana birçok fırsat sunan iddialı bir alan." "Çünkü kırmızı tıpkı muhasebe gibi insanı kendine çeken bir renktir". "Kırmızı dikkat çekicidir. Bir işletmede de ilk dikkat çekilen yer muhasebe verileri ve kardır". "Çünkü muhasebe canlı ve hareketli bir alandır." "Muhasebe de kırmızı ile yazılan yazılar ve kırmızı ile boyanan dikkat tabelaları gibi dikkat gerektiren bir iştir". "Çünkü çok dikkat edilmesi gerekir ya çok sevilir ya da hiç sevilmez."</p> <p>"Çünkü kırmızı ateşi simgeler, en küçük hatamızda yaptığımız muhasebe kaydının tamamen yanmasına neden olur bu da muhasebenin riskli yanını temsil eder". "Kırmızıdır, çünkü muhasebe zor bir derstir ve dikkat gerektirir". "Muhasebe kırmızı gibi sınırları ve durmanızı gereken yerleri gösterir."</p>
Siyah	19	<p>"Muhasebenin rengi siyahtır, çünkü bütün veriler nettir, hesaplar şaşmaz, kesin belgelerin bir araya gelmesiyle oluşur." "Çünkü siyah nasıl ağır ve asil duruyorsa muhasebe de işletme de öyle duruyor". "Çünkü siyah hırsı ve gücü temsil eder, muhasebe de işletmede gücü temsil eder". "Muhasebe siyah gibi disiplini sağlar "Çünkü siyah için birçok renk gerekli, muhasebe de birçok alanda kullanılır". "Siyah tüm renklerin birleşmesiyle olur, muhasebe işlemleri de eksiksiz olmalıdır".</p> <p>"Siyahdır, çünkü çok itici, sıkıcı ve karmaşık". "Çünkü anlamadığın zaman siyah gibi iç karartıcı ve sıkıcı gelir". "Siyah gibi kesin ve katı kuralları vardır." "Çünkü dışardan basit gibi görünür ama içine girdiğiniz zaman siyah bir çukur gibi seni içine çeker, konu çokluğundan çıkamazsınız". "Çünkü siyah keskindir ve nettir. Muhasebede net kuralları vardır". "Çünkü muhasebe etik olmayan işlerin dönebileceği alandır ve bu muhasebenin karanlık yanını temsil eder" "Dönem sonunun nasıl olacağını bilememek siyah gibi karamsarlığa sebep olur". "Anlaşılması ve yapılması biraz zor, siyah kadar karanlık".</p>

Beyaz	17	"Muhasebenin rengi beyazdır. Çünkü herşey şeffaftır, nettir, sana temiz beyaz sayfalar açtırır". "Beyazdır, çünkü muhasebe defterlere kayıt demektir, sayfa renkleri de beyazdır, herşey apaçık ve kesindir". "Beyaz gibi her kararın içinde yer alır" "Çünkü muhasebe yılsonunda hesapları kapatır, bilançoğu düzenler ve yeni temiz bir sayfa açar". "Hesaplar temiz ve düzenli bir şekilde tutulur.". "Çünkü beyaz tüm renk oluşumlarında vardır ve gereklidir, tüm işletmeler için de muhasebe gereklidir". "Çünkü karmaşık değildir, düzdür" "Ülkemizde muhasebenin vergi toplanmasında önemli görevi vardır, bu görev beyaz gibi doğruluğu, dürüstlüğü, tarafsızlığı ve saflığı temsil eder". "Beyaz temizlik ve düzeni temsil eder, muhasebe de sistematik ve düzenli olmalıdır". "Beyaz ışığın tüm renkleri içermesi gibi muhasebe biliminin de işletmeyle ilgili birçok uygulamayı kapsamı, göz önünde bulundurması gerekir". "Beyaz temizse güzeldir, kirliyse kötü görünür. Muhasebe de doğru tutulduğunda iyidir, herşey beyaz gibi açık ve net olur, işletmenin bir görünümüdür. Ama yanlış tutulursa, kurallara uyulmazsa işletmeye çok zarar verir, çok dikkat etmek gerekir".
Gri	14	"Çünkü her alanda kullanılması gerekmez ama kritik yerlerde lazım olabilir". "Çünkü ne tam siyah ne de tam beyazdır. Ancak başarıyla ya siyah olursun ya da beyaz". "Çünkü muhasebe de gri gibi çok sade, heyecansız, monoton ve düz bir iştir". "Gri gibi biraz sıkıcıdır" "Muhasebe illegal iş yapmak ve yapmamak arasında kalmaktır" "Griye benzer, çünkü çok karmaşık ve detaylı" "Başlarda basit gelir beyazdır anlaşılır daha sonra zorlaşır ve siyahtır yapması güçtür. Daha ileriye gittiğimizde belirsizdir ne basit ne zordur bu yüzden gridir."
Mavi	11	"Mavidir. Çünkü rakamların gücü sonsuzdur". "Muhasebe engin bir deniz veya okyanustur. Her geçen gün yeni kanunlar çıkar ve öğreneceğin şey asla bitmez". "Okyanus kadar derin veya gökyüzü kadar geniş olmalara sahiptir" "Çünkü muhasebenin sistematik ve düzgün işlemesi gerekir. Güvenin rengi mavidir". "Mavi rengi adı altına birçok renk gizlidir. Yani dersin adı ve konuları değişse de ona benzeyen ve onu anımsatan renkler hep vardır." "Çünkü dosya renkleri mavidir ve muhasebe dosyalamak ve kaydetmek demektir. Veya mali müşavirlik tabelası mavidir. Bu yüzden muhasebe denilince aklıma bir renk geliyorsa o renk mavidir."
Yeşil	9	"Paranın rengi yeşildir. Muhasebe uygulamada genellikle para ile ilgilendir." "Çünkü muhasebe genelde para kaydı tutar, parasal değerleri ve işleri kapsar." "Çünkü doğada yeşilin bir sonu tonu ve ayrıntısı vardır Muhasebenin de çeşitli dalları ve alt konuları olduğu gibi"
Kahverengi	8	"Çünkü anlaşılması zordur ama eğlencelidir." "Kahverengi ciddiyetin rengidir, muhasebe de ciddi yapılması gereken bir iştir" "Kahverengi gibi boğucu ve sıkıcı bir görünümü var".
Sarı	6	"Çünkü her gün ihtiyaç duyduğumuz güneş ışınları gibi muhasebeye de ihtiyaç duyarız" "Sarı ilgiyi ifade eder. Muhasebe de hem birey hem de işletme ile sıkı ilgi içindedir. Bu sıkı ilgi aradaki bağlantıyı kuvvetlendirir ve muhasebeyle işletmeyi bütünleştirir" "Sarı gibi, güneş gibi etrafta, işletmeyle ilgili olanları aydınlatır". "Çünkü sarı ana renklerden biridir, muhasebe de tüm işletmelerin ana dallarından biridir."
Lacivert	6	"Çünkü lacivert rengi güven, otorite, kontrol, sorumluluk ve düzen anlamına gelir. Bu özelliklerin hepsi muhasebenin ta kendisidir." "Sayılar ve ekonomiyle alakalı dersler ciddi bir renk olan laciverti hatırlatır."

Tablo 2' de, "renk olarak muhasebe" algılarının frekans değerleri ve her renk için farklı gerekçeler görülmektedir. Öğrencilerin en sık kullandıkları ilk üç metafor, "Kırmızı, siyah ve beyaz" dır. Sözkonusu renkleri olumlu anlamda kullanan öğrenciler, kırmızı renk ile, muhasebede dikkatin önemine, siyah renk ile muhasebedeki disiplin ve işletmeye kattığı güce, beyaz renk ile muhasebe verilerindeki şeffaflık, açıklık ve netliğe vurgu yapmışlardır. Olumsuz algılardaki vurgu ise, kırmızıda muhasebenin hata kabul etmeyen ve riskli yapısına, siyahta, sıkıcı, zor ve karmaşık bir ders olmasına, beyazda ise muhasebedeki kötü niyetli uygulamaların işletmeye vereceği zarara yönelik kullanıldığı görülmektedir

Tablo 3. Bir Hayvan Olarak Muhasebe Algısı

Hayvan	f	Çünkü
İnek	16	"İnek olurdu. Çünkü insanlara katkısı çoktur, bizim için inek eti nasıl yararlıysa muhasebe bilgisi de iş hayatı için yararlıdır". "Çünkü ineğin etini yeriz, sütünü içeriz, sütünden peynir yoğurt yaparız. Muhasebeyi de birçok işte temel bazlı kullanıyoruz ve daha de geliştirebiliyoruz" "Diğer tatlı bulup sevdiğimiz hayvanların yanında ineğin değerini çokta bilmiyoruz ancak ineğin hem sütünden hem de etinden faydalanıyoruz. Muhasebe de bir işletmenin aslında çok önemli bir unsurunu temsil etmekte. Çünkü verileri veririz ve sonuç alırız. Tıpkı yem-süt gibi."
Karınca	15	"Muhasebeci karınca gibi çok çalışır, muhasebecilik ciddi sabır, akıl ve çalışkanlık isteyen işkolik bir meslektir", "Muhasebe öğrenmek için karınca gibi çok sıkı ve düzenli çalışmak gerekir". "Çünkü planlı, sistematik ve sorumlu olmayı gerektirir". "Çünkü karıncalar küçük parçalardan düzenli büyük bir bütün elde ederler. Muhasebe de hesapları düzenler ve bir araya getirir" "Çünkü karınca her ne kadar küçük olsa da üstlendiği sorumluluk büyüktür, muhasebe de dışarıdan ne kadar önemsiz ve küçük gözükse de işletme içerisindeki sorumluluğu çok fazla ve önemlidir." "Çünkü karıncalar tüm yaz kış geçirmek için yiyecek toplarlar, muhasebe

		<i>de işletmenin devamını sağlması için sürekli ve düzenli şekilde kayıt tutar". "Kraliçe karınca olurdu. Çünkü bir işletmede tüm alanlar muhasebeye bağlıdır". "Karınca yuvaları derindedir, muhasebede de derinlere inildikçe yeni bilgiler buluruz"</i>
Aslan	15	<i>"Aslan ormanı denetler, muhasebe de işletmeyi" "Çünkü aslan avına saldırmadan önce plan yapar muhasebe de geleceğe yönelik planlar yapar". "Aslan, ormanlar kralıdır, muhasebe de para piyasası için kraldır. Aslansız bir orman düşünülemeyeceği gibi muhasebesiz bir işletme de düşünülemez". "Çünkü aslan çok güçlü bir yırtıcı. Muhasebe de işletmede güçlü bir sistem oluşturur, işletmeyi ayakta ve güçlü tutar". "Aslan olurdu, çünkü benim için korkutucu" "Aslan gibi sevimsiz ve ürktücü"</i>
Kartal	4	<i>"Kartal olurdu. Çünkü kartal avına odaklanır, daha sistematiktir ve zoru anımsatır aynı muhasebenin sayılarla olan ilişkisi gibi." "Çünkü kartallar avlarına uzaktan dikkatlice takip edip onların en savunmasız anlarında nokta atışı yaparak avlarını yakalarlar. Kartalların bu özelliği muhasebede dikkatin ve en doğru zamanı takip edip ona göre hareket edilmesiyle benzetilmektedir. Çünkü maddi konularda tam atış yapar."</i>
Tilki	4	<i>"Çünkü her ayrıntıyı düşünür, muhasebeci de kanunların her ayrıntısını bilmelidir" "Çünkü kurnaz ve sinsidir, muhasebe de kolay görünüp insanı şaşırtabiliyor."</i>
Köpek	5	<i>"Köpek olurdu. Çünkü işletmeye yabancı kaynak girişlerini kontrol ederdi". "Köpek gibi işletmenin sadık bir yardımcısıdır, işletmeyi korur". "Çünkü görünüşte sevimli olsa da daha sonrasında sıkıntılar yaşatabilir"</i>
Eşek	5	<i>"Muhasebe bir hayvan olsaydı eşek olurdu. Çünkü ticari faaliyetlerin yükünü taşır" "Sadece rakamların hamallığını yapmaktır, her zaman tekdüze kayıtlarla uğraşırın" "Çünkü değer bilinmez, işletmenin tüm yükünü taşırın ama takdir ve teşekkür görmezsin" "Çünkü, yaptığı işin önemine rağmen saygınlığı yoktur"</i>
Kedi	4	<i>"Kedi olurdu, çünkü unutkanlık açısından nankör bir alan, tekrar edilmezse ve derslere devam edilmezse kolay unutulur" "Yavru kedi gibi sürekli ilgilenilmesi gereken bir departman" "Çünkü başta tatlı gözükse de aniden hırçınlaşabiliyor aynı gittikçe zorlaşan muhasebe gibi"</i>
Karga	3	<i>"Çünkü kargalar yaşanan bir olayı asla unutmazlar, muhasebe de böyledir yapılan işlemler asla unutulmamalıdır, kayıtlara geçirilmelidir." "Kargalar muhasebe gibi teorik bilgileri etkin ve verimli şekilde kullanırlar".</i>
Kuş	3	<i>"Çünkü gelecekte seni kanatlandırıp uçurur. Muhasebe dersini öğrenince sonraki senelerde dersleri daha kolay şekilde algılayabileceğini düşünerek özgür olduğumuzu ifade eder." "Muhasebeyi iyi öğrenirsen gelecekte güzel işler yapabilirsin, iş imkanı çoktur, bir kuş gibi istediğin işletmeye konabilirsin"</i>
Ahtapot	3	<i>"Ahtapot olurdu. Çünkü ahtapotların çok eli vardır. İşletme içinde muhasebe birçok kola uzanır; belirleme, biriktirme, işleme, sınıflandırma, özetleme, raporlama gibi".</i>
Kunduz	2	<i>"Kunduz olurdu. Çünkü akışı değiştirebilir, işletmede her şey iyi giderken muhasebeci yüzünden vergi borcu doğup ceza ödenebilir. Ya da tam tersi işleri kötü giden bir işletme iyi bir muhasebe bilgisi ile doğru yatırımlar yapıp kara geçebilir".</i>
Kaplumbağa	2	<i>"Kaplumbağa olurdu. Çünkü yavaş işleyen ama sabır ve istikrar ile istenilen hedefe ulaşılan bir sistemdir"</i>
Fil	4	<i>"Muhasebe zeka ve hafıza gerektiren bir iştir. Filler gibi" "Çünkü en zeki hayvan fildir. Muhasebeciler de zeki kişilerdir" "Çünkü muhasebenin fil gibi güçlü olması ve ayakları yere sağlam basması gereklidir". "Fil olurdu. Çünkü ağır ve baş etmesi zor bir derstir"</i>
Çakal	2	<i>"Çünkü muhasebecilik yapan insanlar genellikle hep kurnazlık peşinde koşarlar". "Çakal olurdu. Çünkü muhasebe de bir çakal gibi sinsidir. Bir yanlışın, çözdüğün problemi baştan sona götürebilir"</i>
Arı	6	<i>"Arı olurdu. Çünkü arı dünyanın besin dengesini sağlar, muhasebede işletmenin gelir gider dengesini sağlar". "Arılar kovanlarını kusursuz bir şekilde kurarlar. Muhasebe de böyle hatasızdır, arılar gibi sistematik bir düzende çalışmak gerekir." "Çünkü bal arıları matematik yapılabiliyormuş, muhasebede de matematik olmazsa olmazdır" "Arılar olmazsa hayat durur, muhasebe de her alanda gereklidir ve işletme sürekliliğini sağlar" "Arılar gibi sürekli çalışmak ve hızlı olmak gerekir"</i>
Maymun	3	<i>"Çünkü maymunlar zekidir, muhasebe bilmek için zeki olmak gerekir" "Maymun olurdu. Çünkü maymunlar hırsızdır. Vergi kaçırma bir hırsızlıktır."</i>
Papağan	3	<i>"Papağan olurdu. Çünkü aynı işlemler her seferinde tekrar papağanın konuşması gibi tekrarlanıyor."</i>
Kurt	5	<i>"Çünkü kurtların sürüleri ve liderleri olur. Liderler sürüyü kontrol edip düzenler takip eder. Muhasebe de işletmeleri düzenler dengeyi sağlar, eksik ve açıkları kontrol eder". "Çünkü planlı ve programlıdır avı için hesaplama yapar taktik geliştirir. Muhasebe de detaylı şekilde programlama ve hesaplama yapar". Çünkü muhasebe kurt gibi güçlü bir alandır"</i>
Ördek	3	<i>"Çünkü her şirketin arkasında bilinmeyen bir muhasebeci(ler) vardır. Ördekler suda hareketsiz duruyor gibi görünür oysaki suyun içinde ayaklarını hareket ettirerek yüzer."</i>
Sincap	2	<i>"Sincap olurdu. Çünkü sincap gibi biriktirme ve tasarrufları kontrol etme kabiliyeti gerektirir"</i>
Örümcek	3	<i>"Örümcek olurdu. Çünkü karmaşık gözükse de örümceğin gözünden bakılınca çok basit." "Çünkü örümceğin bacaklarından daha fazla dalları var, geniş ve kapsamlı bir bilim." "Örümcek gibi çok sabırlı olmayı gerektirir"</i>

Tablo 3'te, en sık kullanılan hayvan metaforlarının "İnek, karınca ve aslan" olduğu görülmektedir. İnek ve karınca metaforları olumlu anlamda kullanılmışlardır. İnek metaforunda öğrenciler, muhasebenin işletmeye sağladığı faydalara ve önemine; karıncada muhasebe mesleğindeki sıkı ve düzenli çalışma gerekliliğine ve muhasebenin sistematik yapısına; aslan metaforunda ise muhasebe ve denetimin işletmedeki önemine, lider olma durumuna ve

işletmeye sağlayacağı güce vurgu yapmışlardır. Aslan metaforunu olumsuz anlamda kullanan öğrenciler, bu durumu muhasebenin zor, korkutucu ve hatasız olması gerekliliği ile açıklamışlardır.

Tablo 4. Bir Besin Türü Olarak Muhasebe Algısı

Besin Türü	f	Çünkü
Su	16	"Su olurdu. Çünkü bir canlının en temel gereksinimidir, insan susuz, işletmeler muhasebesiz yaşayamaz" "muhasebe de su gibi işletmenin varlığı için hayati derecede önemli, vazgeçilmez ve gereklidir." "Suyun mideyi rahatlatması gibi muhasebenin var oluşu da işletmeleri rahatlatır."
Protein	15	"Protein olurdu, çünkü protein güç ve enerji verir, muhasebe de işletmeyi güçlü kılar" "Protein yapıtaşı olarak gelişmeyi ve büyümeyi sağlar. İşletmeler için muhasebede de bilançoya bakılarak plan ve harekete geçilir, böylece işletme için büyüme ve gelişim sağlanır". "Protein gibi muhasebe de işletme için çok önemli ve gereklidir, olmazsa olmazdır". "Proteinler vücutta düzenleyici olarak görev yaparken muhasebe de hesapları düzenler". "En önemli besin kaynaklarından biri proteindir. Protein olmazsa hücre yıkımı başlar. Muhasebe de şirketin önemli birimlerinden biridir. Bir işletme muhasebeye önem vermezse şirketin en temel kısmını atlamış olur ve önünü göremez". "Vücut için protein güç kaynağıdır ve değerlidir. Muhasebe de işletme için güç kaynağıdır ve değerlidir". "Çünkü proteinlerin genelde tadı kötüdür ama tükettiklerinde insana çok yararlı olurlar, muhasebeyi de öğrenmek zordur ama öğrendikten sonra çoğu alanda bizim için kapıyı açacaktır."
Ekmek	12	"Ekmek olurdu. Çünkü olmazsa olmaz ve gereklidir. Direnç verir". "Çünkü çoğu insan kullanır, muhasebeyi de işletmedeki her birim kullanır". "Çünkü muhasebe iyi bir iş kapısıdır, kişinin karnını doymasını sağlar". "Herkesin ihtiyacı olup da her türlü şeye yetip bilgi sağlıyor". "Ekmeği günün her öğününde her yemekle tüketebiliriz. Muhasebenin de günlük hayatta çok önemli yeri vardır, günlük işlemleri kaydeder, çok önemlidir". "Çünkü küçük esnaftan büyük şirketlere kadar herkes muhasebe ile iç içedir. Aynı ekmeğin de zengin fakir tüm soslarda olması gibi".
Brokoli	10	"Çünkü faydalı ama tadını herkes sevmez". "Çünkü herkesin büyük istekle katıldığını düşünmüyorum, sayısal ve diğer derslere göre daha zor olduğu için. Brokoli de herkes tarafından büyük bir istekle yenmiyor fakat muhasebeyi severek öğrenirsek ön yargıyla yaklaşmazsak bize hem ders anlamında hem de çevresel anlamda faydalı olacağını biliyoruz. Aynı brokoliyi önyargısız yaklaşım yediğimizde ne kadar faydalı olacağını bildiğimiz gibi". "Çünkü çok sevilmeyen bir ders fakat yaşamımızda ve iş hayatımızda bize çok katkısı olacak bir ders" "Çünkü brokoli çok faydalı besin ama tadı çok lezzetli değil, muhasebe de faydalı fakat sıkıcı". "Faydalı olmasına rağmen sevmesen bile yemen gerekir".
Ispanak	9	"Ispanak gibi muhasebe bilgisi de işletmeyi güçlendirir". "Ispanak faydalıdır, güç kuvvet verir, muhasebe de aynen öyledir". "Ispanak olurdu, çünkü hatalı tüketim zehirler." "Çünkü çok sıkıcı, lezzetsiz ve gereksiz".
Karbonhidrat	9	"Karbonhidrat grubu olurdu, çünkü ilerleme için enerjiyi sağlar. Muhasebe de işletmenin rekabet edebilmesi için güç ve enerji verir". "Çünkü karbonhidrat vücuda gereklidir. Muhasebe de işletme için gereklidir".
Sebze ve Meyve Türü	9	"Çünkü sebze ve meyve türleri insan vücudunun sağlıklı kalmasına yardımcı olur, muhasebe de bir işletmenin ayakta kalmasına işlevini sağlıklı bir şekilde devam ettirmesine yardımcı olur". "Çünkü çok çeşitli ve yararlıdır". "Çünkü çocukluktan itibaren vücudumuzun büyümeye ve gelişmeye ihtiyacı vardır. İşletmelerin kurulmasından itibaren muhasebeye ihtiyaç duyması gibi" "Bir işletmenin olmazsa olmazıdır, işletmelerin ayakta kalması için önemlidir." "Sağlıklardır, gereklidir, faydalıdır ve önemlidir". "Sebze ve meyve türü olurdu, çünkü muhasebe de bazı kurallar beraber olmazsa olmaz" "İkisi de sıkıcı". "Herkes tarafından sevildiğini düşünmüyorum".
Pirinç	8	"Pirinç taşlarını ayıklamazsan pilav kötü olur, muhasebede de böyledir, pürüzler ayıklanmaz ise muhasebe doğru şekilde tamamlanmaz."
Meyve	3	"Çünkü meyvenin iyisini yemek için mevsimini beklemek gerekiyor muhasebede de iyi kazanç sağlamak için doğru zaman lazım."
Vitamin	7	"Vitamin olurdu. Çünkü ek gıda ama önemlidir, vücudun ihtiyacını karşılar. Endüstrinin ihtiyaçlarını da muhasebe karşılar". "Çünkü her kişinin vücudunda olan ya da alması gereken vitamin gibi herkesin bir miktar muhasebe işlemi bilmesi öğrenmesi gerekir." "Vitamin nasıl değerliyse muhasebede işletme için kâr, zararın ne yönde yaradığını belirtir."
Hamburger	4	"Hamburger olurdu. Çünkü aynı hamburger gibi içi dopdolu bir ders". "Hamburgerin içindeki köfteyle patates ayrılmaz ikilisi, işletme ve muhasebeyi temsil ediyor". "Çünkü seven çok sever, sevmeyen sevmez"
Soğan	3	"Çünkü her şeyin içinde bulunmalıdır. Muhasebe de işletmedeki her kararda olmak zorundadır" "Soğan yemeklerin, muhasebe de işletmenin vazgeçilmezidir". "Soğan işenirse, doğranırsa ve kavrulursa tadı güzel olur, acılığını kaybeder. Muhasebe verileri de analiz edildiklerinde işletmeye çok fayda sağlarlar"
Nar	7	"Çünkü muhasebenin de faydaları saymakla bitmeyen nar taneleri gibidir" "Nar birçok küçük parçadan oluşur. Muhasebede de her yeni bilgiden bilgi türer" "Dışarıdan bakılınca tek ve basit olarak görünsün de içini açtıkça çoğalır ve dağılmaması için emek gösterirsin." "Nar taneleri gibi muhasebe birden fazla alana hizmet eder". "Çünkü nar taneleri gibi muhasebenin de bir sürü çeşidi var herhangi birinde uzaklaşılabilir. (Yönetim muhasebesi, maliyet muhasebesi vb.)" "Nar olurdu. Çünkü nar yemek zahmetli bir iştir uğraş gerektirir. Muhasebe de zahmetli ve uğraştırıcı bir iştir emek ister"

Tablo 4 incelendiğinde, muhasebe bir besin türü olarak en çok “su, protein ve ekmeğe” benzetilmiştir. Her üç metafor da olumlu anlamda kullanılmıştır. Su benzetmesi yapan öğrencilerin gerekçelerinden en sık vurgulananlar, muhasebenin işletme için önemi, gerekliliği ve vazgeçilmez olmasıdır. Protein metaforunu kullananlar muhasebenin önemine, faydalarına ve temel işletme fonksiyonlardan biri olmasına vurgu yapmışlardır. Muhasebeyi ekmeğe benzetilenler ise, muhasebenin her büyüklükteki işletmedeki varlığına ve faydalarına dayanarak bu benzetmeyi yapmışlardır.

Tablo 5. Bir Mevsim Olarak Muhasebe Algısı

Mevsimler	f	Çünkü
İlkbahar	35	<p>“Çünkü doğru yapılan muhasebe önünüzü görmeyi sağlar, gelecek günlerin güneşli veya karanlık olduğunu gösterir.” “Muhasebe de doğru kayıt ve hesaplar, ilkbahar gibi çiçekleri ortaya çıkar”. “Yazın habercisi ilkbahardır, gelecek yeni dönemin iyi veya kötü finansal durumun habercisi muhasebedir”. “İlkbahar içinde yağmuru ve güneşi yani zıtlıkları aynı anda barındırır. Muhasebe de gelir ve gider, alacak ve borç hesabını aynı şekilde tutar”. “İlkbaharda aynı zamanda hem kışı hem yazı yaşayabilirsiniz, muhasebede de hem inişler hem çıkışlar vardır”. “Yaza girmek için bir hazırlık ve çalışma dönemidir bahar. Her şey düzen içinde ilerler. Veriler güzelse yaz geliyor demektir, güzel değilse tam tersini düşünebiliriz”. “Muhasebede bir denge vardır ne kış kadar soğuk ne de yaz kadar sıcaktır. Her kesime ifade eden bahar havasıdır” “Çünkü ilkbahar yaza hazırlıktır. Muhasebe çalışmalarını yürütülen işlerin devamı için hazırlık sağlar, işletmeciyeye yol gösterir”.</p> <p>“İlkbahar olurdu. İlkbahar aslında dört mevsim gibi, ilkbaharda her doğa olayı olabilir, bu yüzden karmakarışık.” “Muhasebede ilkbahar gibi anlaması zor ve karışıktır. Güneşli gibi gözüksede yağmuru asla eksik olmaz”</p>
Yaz	20	<p>“Muhasebe de yaz gibi zamanı gelince bilgiler olgunlaşır ve meyve verir.” “Yaz ayında her şey çok aktif olur, muhasebe işlemleri gibi”. “Yapamadıkça sıcak basar terletir, ama daha sonrasında o soruyu çözebilince yaz akşamları gibi bir serinlik gelir içine”. “Yaz her daim güneş gibi aydınlattır. Muhasebe de işletmenin önünü açar, geleceğine dair ipuçları verir, aydınlattır”. “Çünkü para sıcaktır”. “Yazın kışın yaptığımız şeylerin artılarını görürüz. (Meyvelerin olması gibi), muhasebede dönem sonuna kadar yaptığımız şeyleri kaydederiz bunun sonucunda da para kazanırız”. “Yaz mevsiminde herkeste bir hareketlilik başlar, insanların bazıları tatile gider, bazıları evlerinde kalır. Yaz mevsiminin bu özelliği muhasebede sürekli bir hareketlilik olması, girdilerin ve çıktıların olmasına benzer”. “Yaz mevsiminde piyasa hareketleri, insana heyecan verir, muhasebe de güneş ışığı gibi gerekli ve önemlidir”.</p> <p>“Çünkü uzun süren işlemler yaz sıcaklığı kadar bunaltır” “Muhasebe de yaz gibi biraz terletici ve yorucu”. “Muhasebede de dönem sonu işlemleri çok bunaltıcı ve stresli oluyor”.</p>
Sonbahar	24	<p>“Herhangi bir şeyin bitişinde ve yeniden başlamasında muhasebe vardır.” “Muhasebe işletmenin bütün mali durumunu ortaya koyar, bir ağacın yaprakları dökülüp çıplak kalması gibi işletmeyi çıplak bırakır, maddi durumlarını ortaya döker.” “Sonbahar olurdu, çünkü kışın yakılacak kömür hesaplanır, işletmede de gelecek dönem için muhasebe bütçe yapar.” “Çünkü sonbahar arada kalmış ve daha serin ve boğmayan havadır. Muhasebe de boğmadan eğlenceli halde bilgi aktarır”. “İşletme bazen kar bazen zarar elde eder, tıpkı sonbaharda havanın bir gün sıcak bir gün soğuk olması gibi”. “Kışın habercisi sonbahardır, muhasebe de geleceklerle ilgili bir yol çizer”. “Hem güzel hem de soğuk olan bir mevsim. Muhasebe dersi de zor gibi ama güzel olan bir ders”.</p> <p>“Çünkü en çok yağmur o zaman yağar ve su en önemli ihtiyaçtır, döngü olmak zorundadır. Muhasebede parasal döngüdür”. “Uzaktan kışın başlangıcı olarak gözüküyor olsa da aslında yaz mevsiminden hemen sonra gelir. Kimse bu gözle bakmaz ona. Çünkü herkes yağmurları sevmeyiz”. “Çünkü her sonun bir başlangıcı vardır. Muhasebede de her yıl dönem biter ve yeni dönem başlar”</p> <p>“İkisi de kasvetli ve karamsar bir havaya sahip”. “Çünkü muhasebe de sonbahar gibi koyu temalardan oluşuyor”. “Çünkü sonbaharda yapraklar nasıl dökülürse öğrencilerle sınavlarda aynı şekilde dökülüyor”. “Sonbahar da muhasebe gibi iç karartıcı ve hüznlendirici”. “Muhasebede bir şeyleri yapamayınca içim sıkılıyor”. “Çünkü güzelliğini gördüğün müddetçe öğrenebildiğin sürece düşen sararan yaprakları görürsün ama zorlarsan o sonbahar senin için rüzgâr fırtınadan başka bir şey değildir.”</p>
Kış	33	<p>“Yılsonu bana dönem sonunu hatırlatıyor”. “Kış olurdu. Çünkü kışın insanlar daha verimlidir”. “Kışı atlarsak güzel bir bahara uyanırız”. “Muhasebe de kış gibi zor görünür, soğuktur ama işletmeyi diri tutar” “her zaman hareketli ve eğlencelidir” “Soğuk ama alıştığında ve evin sıcaklığını hissettiğinde tadı çok başkadır” “Kış ve kar sert ve soğuk geçer ama toprak besini için gerekli olan bir mevsimdir. Muhasebe kayıtları da zorlu olur fakat işletmenin besinidir”.</p> <p>“Kış olurdu, çünkü soğuk, sıkıcı, karmaşık ve zor bir ders” “İzlemesi ne kadar keyifli olsa da içinde bir o kadar mücadele edilmesi gerekir.” “Hesapları doğru yapmazsan zorlu kış şartları gibi sıkıntı yaşarsın”. “Çünkü muhasebe çetrefilli, sert ve zahmetli bir ders”. “Doğalgaz faturası ve kömür parası bu mevsimde yükseliyor. Muhasebede de kışın eski dönemin vergisi ödenir”. “Kış mevsimi çoğu zaman uzun geçer, muhasebeyi tam anlamıyla öğrenmek de uzun bir süreçtir”. “Muhasebe de dönem sonu dokümanlarında yararlı zararı belli eder. “Kış mevsimi çalışma mevsimidir, muhasebe de çok çalışma gerektirir”</p>

Tablo 5' e bakıldığında öğrencilerin en sık kullandıkları mevsim metaforlarının “ilkbahar ve kış” olduğu görülmektedir. Muhasebeyi ilkbahar mevsimiyle özdeşleştiren öğrenciler, olumlu anlamda, muhasebenin işletmedeki düzeni sağlamadaki rolüne, işletmenin geleceği için veri sağlamasına, bahar ayları gibi işletmeyi rahatlatma ve başarıya götürme özelliğine vurgu yapmışlardır. İlkbahar metaforunu olumsuz anlamda kullananlar ise, muhasebenin zor, karmaşık bir ders olduğunu ve muhasebedeki bir işlemle aniden olayların akışının değişebileceğini ifade etmişlerdir. Kış metaforunu kullanan öğrenciler olumlu anlamda, muhasebenin hareketli, verimli ve eğlenceli olduğunu; olumsuz anlamda ise muhasebe derslerinin zor, sıkıcı, yorucu, uzun ve karmaşık olduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 6. Bir Oyun Türü Olarak Muhasebe Algısı

Oyun Türü	f	Çünkü
Saklambaç	26	“Çünkü her deliğe tek tek bakmamızı ve her baktığımız yeri kayıt almanızı sağlar”. “Sen ne kadar kaçarsan kaç senin ilerleyen hayatında, bir yerlerde sürekli muhasebe seni sobeleyecek”. “Açık havada oynanan oyunlar daha eğlenceli ve öğretici, muhasebe de eğlenceli ve öğreticidir” “Örneğin hesapları dengelerken neyin neden eşit olmadığını bulabilmek için tekrar kayıtlara dönüp hatayı aramak gerekir” “Çünkü bir açık verdiğin an seni yakalar ve tehlikeyi fark eder” “Muhasebeci isterse yaptığı hileleri ve vergi kaçaklarını saklambaç gibi saklayabilir”
Akl Oyunları	18	“Muhasebe de çok öğreticidir ve düzenli şekilde ilerlemeniz gerekir.”. “Çünkü taktikler, ince hesaplamalar, doğru tahminler ve sabır gerektirir”. “Muhasebe de planlı ve kurallı işler, hataya yer yoktur”. “Muhasebe strateji yapılması gereken bir bölümdür” “Muhasebeciler akıl ve bilgi birikimleriyle işletmeyi kurtarabilir veya batırabilir”. “Çünkü doğru hesaplamalar ile güzel şeyler başarılabilir, akıl ve mantığı uyum içinde kullanmayı gerektirir”. “Çünkü karmaşık ve anlaşılması zor bir ders”.
Satranç	16	“Muhasebe satranç gibi zekâ, dikkat ve strateji gerektirir” “Kendini geliştirmeye faydalı” “Satranç, anlaması zor ama anlayınca eğlenceli hale gelen bir oyun, muhasebe de ilk başta ne kadar korkunç ve zor görünse de öğrenince aşırı eğlencelidir”. “Satrançta doğru hamle önemli, düşünmek gerekir. Muhasebe de de doğru yatırımlar ve kararlar çok önemlidir” “Muhasebedeki gibi önceden yapacağımız hamleleri planlarız”. “Pratik yaparak geliştiriz”. “Satrançta da bir sonraki hamlede her şey değişebilir muhasebede de” “Satranç gibi zor ve sabır gerektirir”. “Karmaşıktır, kafa yorulması gerekir”. “Muhasebe gibi strateji gerektiriyor. Çünkü atacağın adımlar 3-4 hamle sonrasında etki eder. Muhasebede de bugün yaptığımız harcamalar veya yatırımlar geleceğe etki eder
Sudoku	10	“Sudoku için rakamlar dikkat gerektirdiği gibi muhasebe işlemlerinde de sayılar çok dikkat gerektirir.” “Sudoku çok işlem gerektirir ve küçük bir yanlış oyunda soruna yol açar, muhasebede işlem gerektirir ve bu hesaplardaki işlemlerde yanlış olursa işletmede sorunlara yol açar”. “Sudoku oynarken dikkatli olmanız gerekir, büyük kutuyu doldurmak için önce küçük kutuları doldurursunuz. Muhasebede de işler adım adım ve dikkatle ilerler, genel sonuca ulaşılır”. “Sudoku gibi muhasebede de rakamları doğru yere yerleştirmek önemlidir, sayılar her zaman olması gerektiği yerde olmaz. Bir sayı yanlış yere yazılırsa tüm düzen bozulur, tıpkı muhasebedeki kayıtlar gibi. “Çünkü sayılar ve düzeni hatasız olmalıdır.” “Bireysel çünkü çok teknik bilgiye ve yeteneğe ihtiyaç duyar.”
Jenga	8	“Çünkü yanlış taşı çekersen taşlar devrilir. Muhasebede de yanlış işlem işini bitirir”. “Jenga olurdu, çünkü muhasebe sistemattiktir”. “Çünkü hesapta yapılan en ufak bir hata dengeyi bozar, ufak hatalar hepsinin yıkılmasına sebep olabilir.”
Monopoly	7	“Monopoly olurdu. Çünkü bu oyunda paramı nasıl kullandığımı, nereye yatırım yaptığımı çok önemli. “Monopoly oyunu gibi muhasebede de sürekli para kullanırız”. “Ticarete dayalı bir oyundur. Muhasebe işletmelerin ticari işlemlerini kapsayan birimdir”. “Çünkü alım satış hesap takibi olan bir oyun, kasa girdi çıktı terimleri benzer”. “İkisi de dikkat gerektiren şeylerdir ve yaptığımız ufak bir hatanın ilerde telafisi olmayabilir ve size büyük bir kayıp yaşattırabilir çünkü doğru yapılmazsa işin sonu olabilir”
Yapboz	5	“Muhasebe de işletmenin bir parçasıdır. Yapbozda eksik bir parça kalırsa tamamlanamaz, muhasebesiz işletme de yarıdır, eksik parçaları olan ve asla tamamlanıp düzenlenmeyen bir yapboza benzer”. “Çünkü puzzleda tek bir parçanın eksik olması tüm resmi görmememiz demektir, bu da muhasebede herhangi eksik bilgi girişinde bize geldiğimiz noktayı eksik gösterecektir”. “Yapboz gibi çok ayrıntılı bir ders” “Birinci adımını yapmadan diğer adıma geçemeyiz” “İkisi de zor, sabır gerektirir uzun sürer ve sıkıcıdır”.
Bilgisayar Oyunu	5	“Bilgisayar oyunları olurdu. Çünkü genellikle işletmelerde bilgisayarla muhasebe yapılıyor”. “Bilgisayar oyunu gibi herkes tarafından ilgi görmez. İlgi gördüğü zaman çok sevilir”. “Simülasyon olurdu, çünkü bazen eğlenceli bazen sıkıcı olabiliyor.” “Simülasyonlarda gerçek hayatla ilgili şeyleri yaparsınız çünkü muhasebe gerçek hayatla ilgilidir” “Çünkü muhasebe de bilgisayar oyunları gibi sistemattik çalışır ve hata kabul etmez.”
Savaş Oyunu	6	“Sayılarla savaşırın.” “Pubg olurdu. Çünkü rakiplerine karşı galip gelerek ayakta durman gerekir”. “Muhasebe de tıpkı savaş oyunlarında olduğu gibi hareketli ve durmaksızın aksiyon içindedir”

Candy Crash Saga	6	"Candy crush saga olurdu. Çünkü her daim renkli. Kendini sürekli geliştirmen gerek"
Tiyatro	5	"Tiyatro olurdu. Çünkü gerçeğe en uygun şekilde olan tür tiyatrodur" "Çünkü dersi çalışırken gerçekte işlem yapıyor gibi hissediyorum." "Çünkü hayatın en içine dahil. Hayatla beraber muhasebeyi kullanıyoruz"

Tablo 6 öğrencilerin muhasebeyi hangi oyun türüne benzettiklerine ilişkin metaforları göstermektedir. Öğrenciler tarafından en çok kullanılan metaforlar, "Saklambaç, akıl oyunları ve satrançtır". Öğrenciler muhasebenin eğlenceli, öğretici ve doğru veriye ulaşma özellikleri açısından saklambaca benzetmişlerdir. Satranç benzetmesi yapan öğrenciler, muhasebenin sabır, strateji, dikkat ve zeka gerektirmesi açısından bu metaforu kullanmışlardır. Akıl oyunu metaforunu kullanan öğrencilerin gerekçeleri ise, muhasebenin taktikler, ince hesaplamalar, sabır, zeka ve mantık gerektirmesidir. Bazı öğrenciler söz konusu metaforları olumsuz anlamda kullanmış, muhasebenin zor ve karmaşık bir ders olduğunu; istenildiğinde etik dışı davranışlara ve vergi kayıplarına yol açabilen sonuçlarının olabileceğini söylemişlerdir.

Tablo 7. Bir Çiçek Olarak Muhasebe Algısı

Çiçek Türü	f	Çünkü
Gül	29	"Çünkü gülü seven dikenine katlanır muhasebeyi de seviyorsak zorluklarına katlanmamız gerekir." "Güller gibi muhasebe de dikkat ve ilgi ister" "Muhasebe zor olsa da eğlencelidir" "Gülün bir sürü çeşidi ve fonksiyonu vardır. Muhasebenin de birçok fonksiyonu vardır. (düzenleme, kaydetme...)" "Muhasebenin içine girdiğimizde de tıpkı gül gibi katları vardır". "Solmayan gül hiçbir zaman solmaz, muhasebe de hiçbir zaman bitmeyecek bir meslektir." "Gül her alanda yetişir her yerde bulunur, muhasebe de dünyanın her yerinde bulunur". "Gülü diğer çiçek türlerinden daha asil ve ulaşılması zor buluyorum. Muhasebe de diğer derslere göre daha farklı olduğu için asil buluyorum." "Güller güzel kokar, görüntüsü güzeldir, reçeli yapılı, muhasebe de işletmeyi güzel gösterir, çok faydalıdır". "Çünkü hem güzel hem de bir yanını kaçırırsan zararlı". "Kokusu güzel olsa da dikenleri batar" "Güzel ama zor, dikenleri can yakıyor". Çünkü güzel olduğu kadar dikenleri can yakıyor.
Papatya	27	"Çünkü tek tek her parça birleştiğinde bir papatya ortaya çıkar (genel muhasebe, yönetim, maliyet, dönem sonu birer parçadır ve birleştiğinde muhasebe oluşur)" "Çünkü tek bir yaprak kopsa dahi çiçeğin bütünlüğü bozulur." "Papatyanın sık rastlanan sevilen ve tıbbi açıdan kullanışlı olması gibi muhasebe de gerekli ve faydalıdır." "Papatyalar bolluğu, bereketi temsil eder. Bir işletmenin de en temel amaçlarından biri olan şey kar sağlamaktır ve bunda muhasebenin katkısı büyüktür". "Papatyanın değerini bilen anlar çünkü her yerde karşımıza çıkar muhasebe bilgisi de papatya gibi her yerde karşımıza çıkabilir" "Çok yönlüdür çünkü karmaşık görünen şeyler bir bütün halindedir". "Çünkü papatya her koşulda yetişir muhasebe de her şirkette olur ve önemlidir" "Papatya beyazdır, saftır, muhasebe de işler düzgün yapılmalı, etik davranılmalıdır". "Muhasebe de papatya yaprakları gibi alanlarına ayrılarak kendimizi geliştirmeye yarıyor." "Papatya çok güzel bir çiçektir ama herkes sevmeyebilir, muhasebe gibi". "Çünkü birden fazla yaprağı vardır ve tekrar etmezsen unutursun kopar".
Menekşe	14	"Menekşeler emek verildiğinde yıllarca karşılığını alabileceğimiz bir çiçektir. muhasebede gelirimizi ve giderlerimizi kontrollü olarak takip ettiğimiz takdirde bu takibin meyvesini yıllar boyu alabileceğimize benzer" "Çünkü kokusu olmasa da herkesin hayatın dadır yani muhasebedeki işlemler gibi"
Kaktüs	25	"Dikenleri olmasına rağmen çok yararlı bir bitki, muhasebe de böyledir". "Çünkü güçlülüğü, sadakati ve güveni temsil eder". "Çünkü dıştan bakınca zor uğraşınca zevk veriyor" "Muhasebe gibi her mevsim olur ve dayanıklıdır" "Fazla bakım istemez, kolaydır" "Her alanda yetişebilen bir çiçektir. Muhasebe de iyi kötü her işletmede var olması gereken bir birimdir." "Genel olarak solmaz ve hep canlı kalır tıpkı muhasebe gibi." "Çünkü çok zor büyüyor ve dikkatli olmak gerekiyor". "Çünkü öğrenmek çaba ister." "Canımı acıtabilen bir derstir." "Yanlış işler yapıldığında insana zararlar verebilir".
Kardelen	4	"Üzerinde biriken o kadar yüke rağmen aradan sıyrılıp çiçek açmayı başarrır, muhasebede de öyledir zorlukları aştığında sonuçta güzel olur." "Çünkü güzel ve göz alıcı bir ders"
Nilüfer	4	"Nilüfer çamurda yetişen temiz bir çiçektir. Muhasebe de işletmelerin/şirketlerin kirli işlerini gören bunu veriye döken bir meslektir". "Nilüfer, bir su bitkisidir ayrıca zihnin duruluğunu ve ruhun saflığını temsil eder."
Orkide	3	"Orkide gibi, sürekli döngüsel olarak yaşar ve ilerler." "Orkide bakımında düzenli olmak gerekir. Muhasebe dersi de düzenli şekilde takip edilince öğrenilir" "Sürekli bakım ve sulaman gerek çünkü bakımı zor ama görüntüsü çok güzel; muhasebe de öğrenimi zor fakat işi kavradığında eğlenceli"
Fesleğen	3	"Fesleğen dokunmadığın sürece etrafına fazla koku vermez. Muhasebe de aynı şekilde... eğer ona dokunmazsan aynı yerinde kalırsan asla yol alamazsın. Ama bir dokunursan da geleceğine harika bir koku verecektir".
Küstüm Çiçeği	3	"Çünkü konuları anlayamazsan küstürür." "Çünkü yanlış yapmaya gelmez. Hesaplardaki yanlışları düzeltmek uzun vakitler alabilir."

Tablo 7’de öğrencilerin en sık kullandıkları çiçek metaforlarının “gül, papatya ve kaktüs” olduğu görülmektedir. Sözkonusu çiçekleri olumlu anlamda kullanan öğrenciler, gül ile, muhasebede dikkatin ve ilginin önemine; papatya ile muhasebenin yararlarına, çok fazla konu/bölüm içermesine; kaktüs ile de muhasebenin işletmedeki gücüne, faydalarına, zevkli ve güvene dayalı oluşuna, her işletmedeki varlığına dikkat çekmişlerdir. Olumsuz algılardaki vurgu ise, gülde, zor ve hassas işlem gerektirmesine; papatyada konuların çabuk unutulmasına ve sürekli çalışma gerekliliğine; kaktüste zor, çok çaba gerektiren ve zahmetli bir ders oluşuna vurgu yapmışlardır.

Tablo 8. Bir Eşya Olarak Muhasebe Algısı

Eşyalar	f	Çünkü
Hesap Makinesi	20	“Çünkü tüm sayısal derslerde onu kullanıyoruz, muhasebe de de olmazsa olmaz”. “Muhasebe 4 işlemi en çok gerektiren derstir. Muhasebe de bütünü ile matematiksel işlemler ile alakalıdır, hesap kitap işidir”. “Çünkü hesaplamalar muhasebe için önemlidir. Muhasebe hesap makinesi gibi net çözüm verir, hesap kelimesinden türemiştir”. “Muhasebe de hesap makinesi gibi doğru bilgi verir” “Muhasebe de işletmede işleri kolaylaştırır”
Dolap	18	“Kolayca açabilirsin”. “Çünkü düzen sağlar.” “Finansal bilgileri sınıflandırır ve düzenler” “Dolapsız ev çok dağınık ve düzensiz olur. Muhasebe olmadan da her iş birbirine karışır”
Kapı		“Dersi öğrenirsek geleceğimize kapı açar gibi kolaylaştırırız”
Not Defteri		“Çünkü muhasebe her şey deftere yazılır”. “Muhasebe düzenli ve kayıtlı olmalıdır.”
Ampul	15	“Çünkü her kayıt doğru bir şekilde yapıldığında elde edilen veriler işletmenin veya kurumun şu anki ve gelecekteki durumunu aydınlatır”. “Lamba veya herhangi bir ışık kaynağı olmadan önümüzdeki engelleri göremeyiz. Bu da muhasebe karşımıza çıkabilecek kâr ve zararları görmemizin ve önlem almamızın özelliğine benzer.” “İşletmenin yolunu gösteren bir araçtır.”
Yıldız Tornavida	8	“Yıldız tornavida olurdu. Çünkü oda yıldız tornavida gibi bir isim altında birçok alanı barındırıyor. “Tornavida olurdu. Çünkü her zaman ihtiyaç duyabilirsin.” “Çünkü çok amaçlı bir ders”. “Çok amaçlı ve her zaman ihtiyacın olabilir”
Masa	8	“Masa olurdu. Çünkü muhasebe masa başı işidir”. “Çünkü herkese lazım” “Çünkü konfor sağladığı görülse de en ufak bir ayak kırılmasında sizi olduğunuz yerde rahat oturtmayabilir. Çünkü nasıl bir evin olmazsa olmaz eşyalarından biri masaysa bir işletminde olmazsa olmazı muhasebe departmanıdır”
Cetvel	5	“Cetvel olurdu. Çünkü kusursuz şekillendirilmesi gerekir, muhasebe de her şey düzenli ilerlemedir.” “Çünkü en ufak hata her şeyi berbat eder”
Kalem	7	“Kalem olurdu. Çünkü gereken her şeyi not eder ve kaydeder”. “Çünkü kalem yazar. Muhasebe de işletmenin ileride ne yapması gerektiğine dair bir çizelge oluşturur, işletmenin geleceğini yazar. “ “Çünkü kalem didaktik ve öğretici anlamlarına geliyor. Muhasebe de öğreticilik ve bilgilik açısından ayındır”
Bilgisayar	7	“Bilgisayar olurdu. Çünkü işlemler ve bilgiler ile doludur.” “Bilgisayar gibi içinde farklı bilgiler var, depolama alanı geniş”.
Cüzdan	5	“Cüzdan olurdu. Çünkü muhasebe bu cüzdana girip çıkan paraları inceler.” “Her zaman her yerde gerekir”. “Çünkü muhasebe çoğu işlem para ve maliyet üzerinedir.” “İçi para doludur, muhasebe de bilgi ile doludur ve bunlar parasal işlemlere ait bilgilerdir”
Ayna	4	“Ayna olurdu. Çünkü eksikliği az hissedilse de insana gösterdiği detaylar ve farkındalık önemlidir.” “İşletmenin kendisiyle yüzleşmesini sağlar, her zaman gerçekleri gösterir” “İşlemlerin şeffaf yanını gösterir”
Terazi	5	“Terazi olurdu. Çünkü terazi eşitlik sağlar. Muhasebe de varlık ve kaynak, yevmiye kaydında borç ve alacak kısmı eşittir.” “Muhasebe denge üzerine kurulmuştur, her zaman çift taraflı kayıt vardır” “Çünkü dengeyi ve düzeni sağlar, muhasebe denklik ister.”
Kamera	2	“Kamera olurdu. Çünkü muhasebe her şeyi kayıt altına alır ve düzenler.” “Kamera gibi her şeyi dikkatlice inceler ve kayıt altına alır”
Koşu Bandı	2	“Koşu bandı olurdu. Çünkü koşu bandında ne kadar vakit geçirirsen o kadar iyi bir vücuda sahip olursun muhasebeyle de ne kadar vakit geçirirsen o kadar iyi muhasebe bilgisine sahip olursun .”
Beyaz Gömlek	3	“Beyaz gömlek olurdu. Çünkü istersen bir takımın içine giy istersen de Jean inin üstüne giy, her yerde kullan, muhasebe de böyle bir şey. Muhasebe bilgisini farklı kararlarda kullanabilirsin, ister üretim maliyetiyle ilgili, ister satış fiyatı, ister ücret tespiti, hepsinde gerekli”
Ajanda	3	“Çünkü muhasebe plan program işidir. Yapılacak işler bellidir ve bir sırası vardır. Ajanda günlük hayatta bu işler için kullandığımız bir eşya”

Tablo 8’ de en sık kullanılan eşya metaforlarının “Hesap makinesi, dolap ve ampul” olduğu görülmektedir. Üç metafor da olumlu anlamda kullanılmıştır. Hesap makinesi metaforunu kullananlar, bu durumu muhasebenin işletmedeki önemi, doğru ve net bilgi verme özelliği matematik bilgisi gerektirmesi ile ilişkilendirmişlerdir. Dolap benzetmesinde, muhasebenin sınıflandırma ve düzenli olma özelliğine vurgu yapılmıştır. Ampul metaforunda ise anlatılmak

istenen muhasebenin işletmenin geleceği ve başarısı için yol gösterici ve aydınlatıcı olma özelliğidir.

Aşağıdaki tabloda, yedi metafor için verilen cevaplar doğrultusunda muhasebe kavramına yönelik algılar dokuz başlık altında toplanmıştır. Bu kategoriler, öğrenciler tarafından muhasebenin farklı yönlerine yapılan benzer vurgular dikkate alınarak oluşturulmuştur. Sözkonusu kategorilerin oluşturulmasında Akpınar ve Yıldız (2018)'in çalışmasından faydalanılmıştır.

Tablo 9. Muhasebeye İlişkin Metafor Algılarından Oluşturulan Kavramsal Kategoriler

Kavramsal Kategoriler	Renk	Hayvan	Besin Türü	Mevsim	Oyun	Çiçek	Eşya	Toplam
Heyecan verici bir ders olarak muhasebe	22	20	13	23	12	19	14	124
Zor, Sıkıcı, Karmaşık bir ders olarak muhasebe	12	16	19	20	8	6	5	86
Kurallı, düzenli ve sistematik bir ders olarak muhasebe	10	9	8	10	8	6	6	57
Diğer bilim dallarıyla ilişkili bir ders olarak muhasebe	10	3	5	5	4	9	6	42
Yol gösterici bir ders olarak muhasebe	13	11	4	16	12	10	20	86
Dikkat ve çok çalışma gerektiren bir ders olarak muhasebe	18	16	23	15	16	16	18	122
Zeka gerektiren bir ders olarak muhasebe	9	10	10	6	20	10	16	81
Gerekli, faydalı ve önemli bir ders olarak muhasebe	15	25	26	16	16	16	21	134
Parayla ilişkili bir ders olarak muhasebe	3	2	4	1	15	3	6	34

Tablo 9' a bakıldığında muhasebeye yönelik en çok metaforun üretildiği başlıklar “gerekli, faydalı, önemli bir ders olarak muhasebe” ve “heyecan verici bir ders olarak muhasebe” ve “dikkat ve çok çalışma gerektiren bir ders olarak muhasebe” başlıklarıdır. Ayrıca, hayvan, besin türü ve eşya metaforlarında, “gerekli, faydalı, önemli olma” özelliği; renk, çiçek ve mevsim metaforlarında “heyecan verici olma” özelliği; oyun metaforlarında ise “zeka gerektiren bir ders olma” özelliğinin ön plana çıktığı görülmektedir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmanın amacı, muhasebe eğitimi alan işletme bölümü öğrencilerinin muhasebe kavramına ilişkin algılarını bazı metaforlar yardımıyla belirlemektir. Bu amaçla, 2020-2021 öğretim yılında, Sakarya Üniversitesi İşletme bölümünde genel muhasebe dersini alan 112 öğrenciden “eğer

muhasebe bir renk (hayvan, besin türü, mevsim, oyun, çiçek ve eşya) olsaydı, "...” olurdu. Çünkü "...”) cümlelerini tamamlamaları istenmiştir. Veriler frekans, yüzdeler ve içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Elde edilen verilerin nitel analizi sonucu muhasebeye ilişkin "gerekli, faydalı, önemli" ve "heyecan verici" ve "dikkat ve çok çalışma gerektirme" algılarının ön plana çıktığı görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin her bir kategori için en yaygın olarak kullandıkları metaforlar sırayla "kırmızı, inek, su, ilkbahar, saklambaç, gül ve hesap makinesi" dir.

Öğrencilerin yedi metafor başlığı için verdikleri cevaplar incelenerek, belli özelliklere sahip olanlar bir araya getirilmiş ve dokuz kategori başlığı altında birleştirilmiştir. Bunlar, "Heyecan verici bir ders olarak muhasebe", "Zor, sıkıcı, karmaşık bir ders olarak muhasebe", "Kurallı, düzenli ve sistematik bir ders olarak muhasebe", "Diğer bilim dallarıyla ilişkili bir ders olarak muhasebe", "Yol gösterici bir ders olarak muhasebe", "Dikkat ve çok çalışma gerektiren bir ders olarak muhasebe", "Zeka gerektiren bir ders olarak muhasebe", "Gerekli, faydalı ve önemli bir ders olarak muhasebe", "Parayla ilişkili bir ders olarak muhasebe" dir. Sözkonusu kategoriler içinde en fazla sayıda metafor üretilen başlık "'Gerekli, faydalı ve önemli bir ders olarak muhasebe (134)", en az metafor üretilen başlık işse "Parayla ilişkili bir ders olarak muhasebe (34)" dir. Ayrıca, hayvan, besin türü ve eşya metaforlarında, "gerekli, faydalı, önemli olma" özelliği; renk, çiçek ve mevsim metaforlarında "heyecan verici olma" özelliği; oyun metaforlarında ise "zeka gerektiren bir ders olma" özelliğinin ön plana çıktığı görülmektedir. Öğrencilerin genel olarak muhasebeye ilişkin ürettikleri metaforları olumlu anlamda kullandıkları belirlenmiştir. Öğrenciler muhasebeyi pozitif yönlü algılamaktadırlar.

Bu çalışma sonuçları, aynı üniversite öğrencileri üzerinde araştırma yapan Konuk ve Karaca (2021)'nin çalışmalarıyla paralel iken Akpınar ve Yıldız (2018)'nin araştırma sonuçları ile farklıdır. Akpınar ve Yıldız (2018), öğrencilerin bir olgu olarak muhasebeyi negatif yönlü algıladıkları sonucuna ulaşmışlardır. Farklılığın nedenlerinden biri bu çalışmanın pandemi koşullarında gerçekleştirilmesi olabilir. Zira, öğrenciler, online eğitimin sağladığı avantajlar (ders videolarını tekrar izleme, bilgiye erişim kolaylığı, online değerlendirme sistemi) sebebiyle muhasebe derslerinde çeşitlik kolaylıklar yaşamış ve başarı oranını artırmış olabilirler. Bu durum da öğrencilerin muhasebeye ilişkin duygu ve düşüncelerini olumlu anlamda etkilemiş olabilir. Konuk ve Karaca (2021)' da çalışmalarını pandemi döneminde yabancı öğrenciler özelinde yürütmüş ve benzer sonuçlara ulaşmışlardır.

Öğrencilerin muhasebeye, muhasebeye derslerine ve muhasebe mesleğine ilişkin bakış açıları ve algıları, onların gelecekteki kariyer seçimlerini ve kararlarını da etkileyeceğinden konunun önemi artmaktadır. Bu noktada, öğrencilerin derse ilişkin olumlu veya olumsuz bakış açılarının anlaşılması, derslerin planlanmasında, ders öğretim tekniklerinin gözden geçirilmesinde, öğrencilerin derse ilgi ve dikkatinin çekilmesinde yardımcı olabilecektir.

Gelecek çalışmalarda, çeşitli demografik özellikler ile muhasebe algıları arasında ilişki incelenebilir. Yine muhasebe meslek mensuplarıyla iletişimin ya da sınıf içi çalışmaların muhasebe algılarına etkisi ölçülebilir, farklı yıllar esas alınarak karşılaştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

Abay, Ş. E., Sezer, B., ve Nezaket B. (2017). Hekim Adaylarının Hekim Kimliğine İlişkin Algıları: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Metafor Analizi Örneği, *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 26(1): 1-8.

Akın, H. ve Ay, M. (2019). Öğrencilerin Muhasebe Öğrenmeye İlişkin Algılarının Tespitinde Metaforik Bir Yaklaşım, *Sosyal Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 2 (2): 254-274.

- Akpınar, S. ve Yıldız, Ş. (2018). Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Muhasebe Algılarına Yönelik Metaforlar, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (77): 91-114.
- Arslan, M. M.ve Bayrakçı, M. (2006). Metaforik Düşünme ve Öğrenme Yaklaşımının Eğitim-Öğretim Açısından İncelenmesi, *Milli Eğitim Dergisi*, 35 (171): 100-108.
- Çalışkan, N. (2013). Kavramsal Anahtar Modeli ile Metafor ve Deyim Öğretimi, *Bilig*, (64): 95-122.
- Curtis, B., Vinson, J. M., Conover, T. L., Lucianetti, L., and Battista, V. (2017). National Culture and Ethical Judgment: A Social Contract Approach to The Contrast of Ethical Decision Making by Accounting Professionals and Students from The U.S. And Italy. *Journal of International Accounting Research*, 16(2): 103–120.
- Fidan, C., ve Ağırbaş, İ. (2020). Muş Alparslan Üniversitesi Öğrencilerinin Genel Muhasebe Algılarına Yönelik Metaforlar. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (87): 15-32.
- Geiger, Marshall A.-Ogilby, and Suzanne M. (2000). The First Course in Accounting: Students' Perceptions and Their Effect on The Decision to Major in Accounting, *Journal of Accounting Education*, 18 (2):63 - 78.
- Gökgöz, A. and Dizkırıcı, A. S. (2013). How is Accounting Perceived in Cognitive Level? A Study Based on Metaphor, *International Journal of Education and Research*, 1(7) :1-6.
- Gökgöz, A. (2012). Determination of Perceptions About Accountants Through Metaphors: A Case of Turkey, *Interdisciplinary Journal of Contemporary Research in Business*, 4 (2) :62-71.
- Güler, M.; Ağca, A. ve Boz, D. (2016). İşletme Öğrencilerinin Muhasebe Algılarının Metaforlar Yardımıyla Anlatılması, *Global Business Research Congress*: 298-309.
- Inns, D. E. (2002). Metaphor in The Literature of Organizational Analysis: A Preliminar Taxonomy and A Glimpse at A Humanities-Based Perspective. *Organization*, 9(2), 305–330.
- Jones, J. P; Fields, K. T (2001). The Role of Supplemental Instruction in The First Accounting Course, *Issues in Accounting Education*, 16(4): 531-547.
- Kalaycı, S. (2018). İlkokul Öğrencilerinin Bilim ve Fen Bilimleri Dersi Kavramlarına Yönelik Algılarının Metafor Yoluyla Belirlenmesi. *Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(9): 1-21.
- Konuk, F. ve Karaca, N. (2021). Muhasebe Eğitimi Alan Yabancı Öğrencilerin Muhasebe Algılarına Yönelik Metaforlar. *Farklı Bakış Açılılarıyla İşletme Yönetimi Çalışmaları* içinde. Editörler: Perkaş, E. ve Ertaş, A. İksad Yayınevi, Ankara: 3-47.
- Kurnaz, E. ve Eyceyurt Batır, T. (2019). Genel Muhasebe Dersi Hakkında Üniversite Öğrencilerinin Metaforik Algıları: Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Örneği. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 21 (3): 829- 854.
- Lakoff, G., and Johnson, M. (1980). *Metaphors We Live By*. Chicago University Press.
- McGoun, E. G., Bettner, M. S., and Coyne, M. P. (2007). Pedagogic Metaphors and The Nature of Accounting Signification. *Critical Perspectives on Accounting*, 18(2): 213-230.
- Mellado, L., L. Parte and E. Villanueva (2020). Perceptions Of The Accounting Profession Based On An Analysis Of Metaphors By Undergraduate Accounting Students. *Accounting Education*. 29(6): 572-604.
- Miles, M. B. and Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis*, Thousand Oaks, CA: Sage Publications, London.

- Miller, S. (1987). Some Comments on The Utility of Metaphors for Educational Theory and Practice. *Educational Theory*, 37(3): 219-227 (Aktaran Davut Soysal –Özlem Afacan, İlköğretim Öğrencilerinin “Fen ve Teknoloji Dersi” ve “Fen ve Teknoloji Öğretmeni” Kavramlarına Yönelik Metafor Durumları, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 9(19): 287-306.)
- Richardson, P., Dellaportas, S., Perera, L., and Richardson, B. (2015). Towards A Conceptual Framework on The Categorization of Stereotypical Perceptions in Accounting. *Journal of Accounting Literature*, (35): 28–46.
- Sekizsu, B. ve Coşkun Arslan, M. (2020). Muhasebeye Metaforik Bir Bakış Açısı. *Uluslararası Muhasebe ve Finans Araştırmaları Dergisi*, 2 (2):167-186.
- Taylor, M., Marrone, M., Tayar, M., and Mueller, B. (2018). Digital storytelling and visual metaphor in lectures: a study of student engagement. *Accounting Education*, 27(6): 552-569.
- Walters, M., and Young, J. J. (2008). Metaphors And Accounting for Stock Options. *Critical Perspectives on Accounting*, 19(5): 805–833.
- Yıldız, Ş. ve Ülkü, S. (2017). Muhasebe Eğitiminde Kavram Yanılgıları ve Kavram Yanılgılarının Önlenmesinde Kavram Haritalarının Kullanımı. *Muhasebe ve Denetim Bakış*. (50): 115-140.
- Young, J. J. (2013). Devil’s Advocate: The Importance of Metaphors. *Accounting Horizons*, 27(4): 877–886.